

POSTANOWIENIE

Dnia 25 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Krzysztof Wiak (przewodniczący)

SSN Joanna Lemańska (sprawozdawca)

SSN Oktawian Nawrot

w sprawie z protestu D. K.

przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych

w dniu 25 czerwca 2025 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

Joanna Lemańska Krzysztof Wiak Oktawian Nawrot

UZASADNIENIE

Pismem z 17 czerwca 2025 r. (data wpływu do Sądu Najwyższego), D. K. (dalej: skarżący) złożył protest wyborczy, w którym domagał się stwierdzenia nieważności wyborów prezydenckich, zarządzonych na 18 maja 2025 r., podnosząc zarzut wielokrotnego wykorzystanie przez osoby uprawnione go głosowania, możliwości głosowania na podstawie wydanych zaświadczeń, w sposób polegający na wielokrotnym użyciu zaświadczeń w różnych lokalach wyborczych, zlokalizowanych w różnych miejscowościach oraz zarzut niedopełnienia spoczywających na Państwowej Komisji Wyborczej obowiązków, obejmujących wdrożenie procedur uniemożliwiających wielokrotnie głosowanie w oparciu o wydane zaświadczenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest należało pozostawić bez dalszego biegu.

Zgodnie z art. 321 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. 2025, poz. 365, dalej: k.wyb.) protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 14 dni od dnia podania wyników wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą. Nadanie w tym terminie protestu w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego.

Stosownie zaś do treści art. 321 § 2 k.wyb. w odniesieniu do wyborcy przebywającego za granicą lub na polskim statku morskim wymogi wymienione w § 1 uważa się za spełnione, jeżeli protest został złożony odpowiednio właściwemu terytorialnie konsulowi lub kapitanowi statku. Wyborca obowiązany jest dołączyć do protestu zawiadomienie o ustanowieniu swojego pełnomocnika zamieszkałego w kraju lub pełnomocnika do doręczeń zamieszkałego w kraju, pod rygorem pozostawienia protestu bez biegu.

Natomiast zgodnie z art. 322 § 1 k.wyb. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 321 k.wyb. Niedopuszczalne jest przywrócenie terminu do wniesienia protestu.

Jednocześnie w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że dla oceny, czy protest został wniesiony w terminie znaczenie ma uwzględnienie daty właściwej dla wybranego przez składającego protest sposobu jego wniesienia. Jeżeli zatem wnoszący protest decyduje się na złożenie go bezpośrednio w Sądzie Najwyższym, ocena tego, czy protest jest złożony w terminie następuje przez pryzmat daty wniesienia bezpośrednio do Sądu Najwyższego. W sytuacji natomiast, gdy wniesienie protestu następuje za pośrednictwem polskiej placówki operatora pocztowego, ocena dochowania terminu następuje wyłącznie w kontekście daty stempla pocztowego placówki nadawczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 6 listopada 2019 r., I NSW 99/19). Analogiczne dotyczy wniesienia protestu do

konsula RP – data wniesienia protestu na ręce urzędnika konsularnego równoznaczna jest z wniesieniem jej do Sądu Najwyższego (skarżący z takiej możliwości, przewidzianej w art. 321 § 2 zd. 1 k. wyb., jednak nie skorzystał).

Równoważność nadania protestu na poczcie z wniesieniem go do Sądu Najwyższego dotyczy jednakże jedynie polskiej placówki pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe. Nadanie protestu w placówce operatora zagranicznego nie jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego. W tym zakresie, wobec obowiązywania w regulacjach prawa wyborczego szczególnych rozwiązań prawnych (w tym przypadku art. 321 k.wyb.), nie znajduje zastosowania art. 165 § 2 k.p.c. Data nadania pisma u jakiegokolwiek operatora zagranicznego świadczącego pocztowe usługi nie wiąże się z fikcją prawną wpłynięcia pisma do Sądu Najwyższego. Tym samym datę wniesienia do Sądu Najwyższego protestu wyborczego nadanego u zagranicznego operatora pocztowego określa data jego wpłynięcia do Sądu Najwyższego, względnie do polskiej przestrzeni prawnej.

W niniejszej sprawie protest został wniesiony z uchybieniem terminu do jego złożenia. Wskazać bowiem należy, że wyniki wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, zarządzonych na 18 maja 2025 r., zostały podane do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą w dniu 2 czerwca 2025 r. na mocy Uchwały Nr 192/2025 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 2 czerwca 2025 r. w sprawie stwierdzenia wyniku wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Oznacza to, że bieg terminu do wniesienia protestu przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej upłynął 16 czerwca 2025 r. Tymczasem w niniejszej sprawie protest skarżącego – który został nadany w jednej z hiszpańskich placówek operatora pocztowego (co wynika jednoznacznie z adnotacji umieszczonych na kopercie dołączonej do protestu) – wpłynął do Sądu Najwyższego dopiero 17 czerwca 2025 r. (na co wskazuje data prezentaty), a zatem już po upływie ustawowego terminu do wniesienia protestu wyborczego.

Dodatkowo należy mieć na uwadze, że skarżący, wbrew dyspozycji art. 321 § 2 k.wyb., nie dołączył do protestu zawiadomienia o ustanowieniu swojego pełnomocnika zamieszkałego w kraju (tj. w Polsce) lub pełnomocnika do doręczeń zamieszkałego w kraju (tj. w Polsce), lecz wskazał – jako swój adres zamieszkania

– adres zagraniczny. Oznacza to, że protest jest również obarczony brakami formalnymi uniemożliwiającymi nadanie mu biegu, a zarazem niepodlegającym konwalidacji. Zgodnie z art. 322 § 1 k.wyb., skutkuje to koniecznością pozostawienia protestu bez dalszego biegu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 sierpnia 2023 r., I NSW 11/23).

Z powyższych względów Sąd Najwyższy, działając na podstawie art. 322 § 1 *in principio* k.wyb., postanowił jak w sentencji.

(k.b.)

Joanna Lemańska

Krzysztof Wiak

Oktawian Nawrot